

დენი ბეგრის მუშა და ურემი გამო-
დის წლიურად ტვილის მახრბი
სხვა დასხვა გზების საკეთებლად. ამ
ცნობათაგან ხანას, რომ შარშან ერ-
თის წლის განმავლობაში ტვილის
მახრბი გამოსულა სულ 37,992
მუშა-კაცი გზების საკეთებლად და
11,859 დაყოფილი ბეგრის ურემი,
როგორც გზის საკეთებლად, ისე გა-
რემის პარკ-პარხანის გადსატან-გა-
დმოსატანად.

* ჩვენ შემდეგი დეპუტატი მოგი-
ვიდა გუშინ ოდესიდან: „ქართვი ქარ-
თველი სტუდენტები გულითად მწუ-
ხარებს გუბერნიის განსწავლელის და-
ვითაშვილის ნათესავთა და მეგობარ-
თათა“.

* ორშაბათს, 30 მარტს, ტვი-
ლისის საქალაქო საბჭოს მორიგი
კრება ექმნება. კრება მოისმენს სხვა-
თა შორის დავთობის მოსწრების იმის
თაობაზე, თუ როგორ უნდა ისარ-
გებლოს ქალაქის წყლის გამყვანის
მიზნებითა.

* თელიადამ გვეყენ, რომ 29
მარტს თელიის ქართველი ახალ გაზ-
ობა და განსწავლელის ობსტ და-
ვითაშვილის ნათესავი და პატივის-
მცემელი წირვის შემდეგ გადანიღ-
ნა პანაშვილის მიტკვლებულის მოსახ-
სწრებლად.

* ჩვენ მოგივიდა 22 მანათი წი-
ფისა და ფონას შუა წავის გამო და-
ლუბულ მუშათა კოლ-შვილის სა-
სარგებლად. სია ამ ფულის შემწი-
ველთა დღევანდელს გახვითივე იმე-
ტება.

* ქუთაისიდან გვეყენ: ჩვენში
ძალიან შეუყვარდათ ჰილაბა. ეს ძვე-
ლებური ჩვეულება ყველას მოსწონს.
ღილი და პატარა, მდიდარი და ღა-
რისი სიმარწებით ესწრაფა ჰილაბა-
ზედ. უფრო მოსწონს ამ გვარი გარ-
თობა მდამბა ხალხს, რომელიც არა-
ფერს არა ჰზოვებს, ოღონდ კი ქო-
ლაბას უტკირავს.

* იქიდანვე გვეყენ: 21 მარტს
დაიწვა აქ ნესტონ წყაროსის მშვე-
ნიერი ორ-სართულიანი სახლი თა-
ვის საჯინბოთი და სამხარეულოთი.
ამბობენ, სახლი დაწვებულ იყო.
თუმცა ცეცხლის მქრობი რაში მალე

ნა თავის მშვენიერი ცხენი, წა-
ვიდა და თან გაყოლია თავის სტუპ-
რებიცა. ამ გვარ შემთხვევაში ჰასანს
არ უყვარდა თავის საკუთარის მხლე-
ლების გაყოლა; რადგან სტუპრები
სადმე მიღობდა, მაშინ კი თავის ღირ-
სების შესაბამად იახლებდა ხოლმე ცხე-
ნისათვის ამაღლას.

გარდა ამისა ჰასანს არა ჰქონდა
ჩვეულება, რომ ახლო მცხოვრებ-
ლებისათვის რამე წაერძინა; ამიტომ
ეს ყამადაც სტუპრებით ერთად გას-
წია სახის ღირსებაზე და მიადგა
იმ ალაგს, სადაც ათასის ცხენის
ჯოჯო სამოვარზედ იყო გაშვებული.
ცხენების პატრონებმა ქუანასკელი
ოცნენ იმარაგეს, რომ არ დაწებე-
ბინათ მტრებისათვის თავისი ქონება,
მაგრამ მათ ყველას ჰასანმა დასცა
წინეული ზარი და ერთიანად გამოარე-
კი ეს ჯოჯო. მამუდკარგი და მისი
მხლებლები მხოლოდ მოწინადა იდგნენ
ჰასანის ევაკოციბას, გულადობდა
მაღლობას სწირადენენ იმ დღით-
სა, რომელმაც მისცა შემთხვევა ჰა-
სანის ევაკოციბის და სიმარდის წა-

მოვიდა, მაგრამ მანაც ცეცხლი ვერ
ჩააქრო და სახლი ერთი გადარჩინა.
სარავალიდ უნდა ვთქვათ, რომ ეს
ცეცხლის საქრობი ვერაფრად მშვე-
ლის ქეთიასს, რადგანაც მეგობა
ტარია. ურიგო არ იქნებოდა, რომ
ქალაქს უყუთეს ცეცხლის საქრობი
შევიძინა.

* ქუთაისიდანვე გვატყობინე-
ბენ: როგორც უყვე მოხსენებული
იყო თქვენს ვახუთში, საუბრითერთო
ნადობის საზოგადოების თაქს-მგლო-
ნაზეთ ამირაჩის კ. თუმბინევილი,
დირექტორად კი ისევე მ. ქუთათელი-
ძე. სასიამოვნო მოვლენად უნდა
ჩავთვალათ იმ ვაგონებში, რომ დაქუ-
რებმა თანაგრძობა აღმოაჩინეს თა-
ვიანთ თანამშემუღელთ და ქართვე-
ლები ამირაჩის.

* გორიდან გვეყენ: ამ თვის
26-ს, ღამე, მტკვარი, ლახვი და ფა-
ნი ერთად მოვარდა. ფაშამა გადა-
ლოჯა ბერის წისქვილისკენ, მტკვა
გორის ქალების პროგინაზიას და
სატუსალო ქუჩის და შეუტრა გზა წინ-
და-წალოშ მტკვარებში. პროგინა-
ზიის აიგინდა რომ გადმოიხილოს
კაცმა, იგინება ზუსტ ზღვას დასტე-
რო, ისე შეერთდა ლახვი და ფა-
ნი.

მოაქვს ლახვს ყოველივე ქონება
წინდა-წაუღებებსა, რაც კი ვადარბა
წაუღებელი წინდა, თუ შერბადია,
თუ პაღები თუ საწინებელი მანძილი
და სხ. და სხ. მტკვარია უფრო ამაყო-
ბა დაიწყო: მაშინვე საყაბოს და
საქოლის სახეც შენობას დაიქე-
ვა, მაშკოჯა ერთი ნაწილი და
მეორე ნაწილსაც არილა გაუთენ-
დება, ღმერთმა იცის. მაშკოჯა
გაღმით კარინს გზის მახლობლად
ხილის სიმარცხე, ქეთი გაცეცხლებული
დაბა, მეტეც ვაჭრის აბუყის ნაეთის და
მაროლის საწოლის და არც ამ სახლს
დადარია ხეირი. ბეგრე შარალი მის-
ცა პატარას, უმეცხლებელი შენობა
დანგრევის და ნახევარი საქონელი
ძლივს გადაარჩინეს.

* სიღინლის მახრბიდან გვეყენ:
ამ წყლის კვირის წინდა საქობარ-
მა მწყემსმა გომში წყლით ჩამოარ-
ჩო თავი. აი როგორ მომხდარა ეს
ამბავი: ახალგაზდა მწყემსი მწყემსა-

ხენისა. დაბრუნებაზე წინ მიუძ-
ლოდა ცხენების ჯოჯო მამუდკარ-
გი და მისი მხლებლები, ჰასანი კი
უჯან მისდევდა, რომ თუ ესმე მოუ-
ვილოდა ვერცა მდევრად გამოდ-
გომა, პირველად თითონ შეხე-
დროდა. ორი ღლე დაუსვენებლად
მოლოდენენ და მესამე ღლეს, როცა
თითქმის ჰასანის სახლამდე მიღწიეს,
დაუღამდით, იძულებულინი შევი-
ნენ დაბინებულნი იყვნენ და, რასაკვი-
რელია, ამისათვის მაგარი და მიუ-
გომელი ღლავე მოჰასანეს. ჰასანმა გა-
მოუცხადა სტუპრებს, რომ თქვენ და-
სვენეთ და ძილს მივითოთ თავი და მე
კეთენებამდე ცხენებს ეუბრალებოდა.
სტუპრებმა ამაზე უფრო უთხრეს და
დაუწყეს ხეყნა ჰასანსა, რომ შენ
მოისვენო, მაგრამ ჰასანს არა ჰქონდა
ჩვეულება ერთხელ ნათევში შევიყოლა.
ვათენებამდე კიდევ ერთი ან ორი
სათი-და იყო, როდესაც ჰასანმა შენი-
შნა, რომ ვიღაც ემარება ცხენებსა
გახსარად.

— ჰეი, ვინა ხარ? სოკოცხლე ხომ
არ მოგძულებია? შეტყილა ჰასანმა.

და თურმე შირაქის მიწარაში ცხვარს.
ამ მწყემსისთვის ჩაუტანათ ჯვარი და
ხეშრობით თუამნით რაღაც წყვენი
ამბავი. 19 წლის მწყემსს ეს ამბავი
ძალიან გულს მოხეცდრია სადამო-
თი ამოღულს ბინეში და დაბუნანე-
ბით თუ არა ცხვარი, შეუბნას წყე-
ლი ყველზე და ჩამოურჩია თავი.

* „HOBOS Bp“ ამბობს, რომ
ჩვენი მხატვარი ბენუა ამ ზუსტულს
მიღის საქარდელისა და ამიერ-კავ-
კასიაში, საცა დღევანდეს ხატავს იქაუ-
რის ბუნების სურათებისასა. ბენუა
ერთს თთებს დარჩება კაცისა შირა.

სია შემწირველთა

წიფისა და ფონას შუა ჩამაწოდელ მარსაგან დახმავილთა ცოლ-შვილთა სა- სარგებლად მწყის რედაქციას ფედა მათე- ვად შეუდგ მშობიარეებლთაგან:	
გვ. ინანაშვილისაგან.	3 მ. კ.
ენ. ნინო ანდრონიკაშვილისა-	
გან.	3 "
სფ ვარსკვლავისაგან.	15 "
ილ. ანტონისაგან.	1 "
სულ	22 მან.

იოსებ დავითაშვილის

ბარდაძეაშვილის ბაშო

გაქვითა „ივერიამ“ ჩვენი მოგეტანს
სამწეს.რო ამბავი: ურთოვად გარდაც-
ლება პოეტის იოსებ დავითაშვილისა. ს.
თავანთი ცოტაში არან ისეთია, რომ
შეღებულ გულს შესტკეოთ სამძობლო
შეწოდებისათვის, მაგრამ ვინც კი არასკ
ამაი ძიროდ ქუხნათ „შუბა-ჯესის“. ეს-
სახლსა კილითა მწერლის პოეტისა და
გარეკა... განსვენებული ნაგებობა
მეგობრებსა ზანაშვილ ცაბახაშვილისს მის
მისახსენებლად ჰანაშვილზე მჭერსა სა-
სოფლო სკოლის მეგობრები დაქსენენ.
ი. დავითაშვილს აღტკლებთ უწყარად
მისწავლე გულსის შედეგები და ამათგან პა-
ტივა სცეს განსვენებულს.

კინ იფის, აქვსა ზოგჯერათ მაღ-
დურს ინტელიგენტი ღმირდვი მთუი-
დეს პოეტის ი. დავითაშვილის სესქეა-
ზედ: ვერ ჩვენა პოეტისა რა არის და
დავითაშვილის მუხს რა იქნებია. არა,
დავითასკო, განსვენებულს პოეტს მე-
ტკვლე მუშა-სახლსა დიდს პატივს სცე-
მა.

— შენ თითონ ვინა ხარ? ივანებ
შენ მოგძულებია სოკოცხლე, უხასხუ-
ხა უტომბა. ჰასანისთვის ერთი წა-
მი საცმარა იყო, არა მტერი უხუხუ-
გავბო, მაგრამ რაკი შეამინია გულადო-
ბა მოწინააღმდეგესა, იარაღი აღარ იხ-
მარა და ისე ეცა გულში, რომ ეგო-
რა ძეგლები დაეღწეოდა. უტომბი აღ-
მანი ბოძიეთი იღვა თავის ალაგას
და ისე მსწარვლად ორივე ხელი დას-
ცა მარბეში ჰასანსა, რომ თითონ ჰა-
სანი აღტკეცებაში მოვიდა მტრის სა-
მარლითა.

— მიიხარ ვინა ხარ? — კიდევ შეს-
ძახა ჰასანმა, — თორემ უთუ ვაგავი.
— ანა რად ვინც იცოდ ვინცა ვარ?
ნუ მოკვებ, თუ შუა გაბობაზე მიღვა
სამქმე, გამიფრთხილდ მეტი არ იქნება.
სჯობს დამხეხრა და მომეც გზა ცხე-
ნები ვაჭეკრა.

— გიგი მარა ხარ, მიუფო ჰასან-
მა, ეს ცხენები მე თითონ მომიჩეკია და
ცხლა ჩემი საკეთილბა.

— არა, ძმობო, ეს ტუული ლაბა-
რაკია. მე თითონ გხედვდი, საიდგა-
ნაც მოგყვდა ეს ცხენები, გუებნები

და, თანაგრძობას უგსადგას. ამის მი-
წეში იყო როგორც მისწავლელი, სანა-
პატრონი ნინო პოეტის, ისე იმისის
პოეტის სახათი და სახალსო კილი.
ი. დავითაშვილი, ხელბოთი ფერგალა,
ექსპიკა გლეში იყო, გლეხის მწესრე-
ბისა და სეგვადრების გერმანობარი
მგოსანი. მისა ჩინეცა და ქანეც ნამდვილ-
გლეხურს გემოვნებაზედ არის მოწინა-
და. აი მისმა იმისა უთხოველი დარსუ-
ბა! მართალია, აწინადა ჩვენს პოეტის-
ში გლეხურს, სახალსო კილისა და მი-
მართლებას სწავდა შეხედებით; მაგრამ
განტე მისდევდა ამ კილისა და მიმარ-
თულებას, რადგანაც დავითაშვილი „მო-
და“ ამის თხოვეს, მაგრამ სწყვეც იმი-
ძია, რამ ი. დავითაშვილი განტე-
ფისრედავად არ ხელდავდა თავის
ჩინეს სიმქეს; იგი სულითა და გუ-
ლით ნამდვილად იმის ჰგომობადა;
რასდღე დამეკრდა; ეფედ გვირი იმობა-
ქსილად პოეტს. აქვსა დიდს ნიჭის
უქონლობა ნებას არ აძლევდა პოეტს
ღმრად დაჭვირება და გლეხისა და მუშა-
კაცს გულის მტერსა, მაგრამ სიუბიასა,
კი ვერაოვას ვერ შეესწამებო. მართა-
ლია, ჩვენს განვითარებულნი და ეგო-
ბოვად ნასწავლინი პოეტის სწავლად
დასტრინან მუშას და გლეხის ბუბობას,
მაგრამ ამათი გომობას სინამდვილე და
სამართლე სულ სხვა; გეს თუ არ უე-
რეთის თითონ რამე მწესრებას, ეს ამ
მწესრებას ვერ გადმეცემთ და ვერ და-
ცისატუ გულ-წირველად, ამიტომაც მან-
სია სახლს უფრო სიეთა პოეტები უე-
განს, რომელნი თითონ იმის წრეს ვერ
თინან, იმის წრეში აღხდებიან. მან-
ბობა სახლსა ვერად იფის, ვინ არის
„მისა“ და ვინ არა და არს მითხვე
მანსწავლელად განმეცემთ და ვერ და-
გათითრება ვერანა, რაც უნდა სესო
გეგობა.

სხვა წოდების კაცი, რაც უნდა იფის,
მისეც სახლსა... ი. დავითაშვილი მუშა-
გლეხის საყუარო შვილი იყო. ამიტომაც
მუშა-სახლსა თავის მგოსანდ იცინოდა.
პოეტს ვერად იცოდ თავის მომე-
ცისა გულისა დაწვად.

— შუბლი იუვე სისწავლელი:
ჩვედ ამოვარი ძირობა!
ხედივს ვაჭარად ნუგეში,
სიმღერის ნაცვლად მტრითობა!

უწყალოდ ვშობიობ დღე და ღამე
გილოდ მოგივა ძილი,
დავში იხვენს სულ-შენი,
მედა ტყე ვაღაზილია...

სწავლა სწავლის ფანარი
და ამ შეყვანის ღმირი

როდეს ინტელიგენტი მუშა „ცნადაც ჰგლეცს,
რომ ამ შეყვანის ღმირ ვერ ქონებოდა
ეგო-ღმამგომობობას, შესდებს და მერე
აქვსა ესწავლად“ იფის... შესდებს, რომ
სწავლად უსწავლელი ღმირი არაა; ჰგლეცსა-
სწავლა და დავითაშვილის კავშირად
ინტელიგენციასთან, ამ ინტელიგენციის
გაგლისა ქვედ იყო და ამიტომაც ვერ-
კულ ისეთის საცანს უხედავ თავის დაწე-
სებში, რომელიც სახლს გულს არჩინა-
დაც... სახლს თავის საყუარო შეხე-
დელთა მქვს ცნობარებაზედ ვინც სა-
ხალსო კილითა მწერალი პოეტისა იყო,
იგი არ უნდა ასდევს სახლს მსწავლელას;
წინადაც მშობიარეებში შენდებდა იფ-
სებას. მამუსწავროდ, ი. დავითაშვილი
სწავლობდა, როცა სახლს მსწავლელა-
ბის თქვე ამნებდა და სახლს უნდაცე-
მა და სახლს უფრო ვერაობად ვარება... მგ-
რამ ამის მანსწავლა, როგორც ვთქვითი,
ინტელიგენციის გაგლისა იყო. ვერ ეს
ვერაობად გაცუთინდა ინტელიგენ-
ციე უფრო თვალთ უდგინას ჩვენს სახლს,
ამიტომ რამ უფსავლის განათლების
გაგლისა ქვედ არის და ი. დავითაშვილის
რასა დაგმობობადა; როდესაც მის ეს
განათლებლად მარტო გავიანდა ქონდა.
წიფიკეთუ პოეტის დაქსენა „სტეგრამ“
და ხელვად დანახეთი, რომ იმის მო-
ღმურება სახლს მოამეცება არ არსა, მისა

დასავიწყებლად, პოეტს საშუალებას
შეუბნეს მარტინოუს მუშა,
„ივედ, სწავლა ძილი,
იგი ცნობების ნიდა,
მამან გეგველს, ძირს დასლო,
ცხლა მარ ტვირთი კილი“.

მაგრამ ვინ არ იფის, რომ მარტო სწავ-
ლა და ისეც მუშა-სახლსა შესავარი სწავ-
ლა ტვირთს ვერ მოაპირებს შრომის
მონას. საზოგადოდ რომ თთვას, გან-
სწავლელი პოეტს სტუდენტსა, როცა
სახლს გომობის დაწვად თავს ნებას
და დაჭვირებას გეს ადგება. სი-
ხლსა „პუბლიკის“ წამლის მოძქანს,
მის წაუღებლად მკურნალობას პოეტის სწ-
მე არ იყო: სახლს მოძღვრებას, თუნდაც
მუშა-სახლსაც, მამეც და მწედა მოვ-
ლებას, დადს სწავლას და გამოცდაცე-
ბას ითხოვს მოძღვრისაგან; არც ერთი
და არც მეორე არა ჰქონდა პოეტს. კა-
დაც ამიტომ მისა „დარბეგა“, მუშა-
სახლსა მამე-მოთელი, სახლსათვის ც-
ნებობა.

— თუ ამას არ იზან, მაშინ საუ-
კუნოდ შენი მტერი და მამობელი ვი-
ნიცი. ვინა მე არ შემბოლიან შენთან
მოვილენ? ვინა ვერ შემბოლიან ოდესმე
ჩემს პატრიოსცხლსა? ანას გარდა, მე
როგორც მასწავლელს, უფრო მეტი ნე-
ბა მაქვს თხოვრისა, ვიდრე ორი. შრო-
ლოდ ამას ვთხოვ, რომ მონდესაც
მე ხვალ ღილა აღმინა გამოვარდები
ცხენების დასარუნებლად, მაშინ შენ
უფლებსა გაქვს ვინდ დამქრა, ვინდ
მოამკლავლებსოდა ჩემს სტუპრები ივი-
კრებენ, რომ მე არავითარი ღონე არ
მიხმარია ცხენების შესარჩენად.

ერთი კიდევ დაქკოცენს ერთი ერთო

მომავლურად ხალხის გულდასაწყობად არ გვიტყობს. შემდეგში პოეტმა თითოთივე გაიხიო თავისი შედეგად, მომდევნოების დადგენას თავი დასწავს და სწორედ მასმინ დასწავს საუკეთესო ლექსებს...

ჩვენ ამ უმად სხელთ არ გვაქვს კეს და ამისა ჟღერს და ხასის ჟღერს გვაქვს; ერთი კი უნდა ვთქვათ: განსჯენებულა ი. დავითაშვილი ნიჭიერი პოეტო იყო, ამის ნიჭს მივირდო და გვიღობი არ უჭირს ჩვენს პოეზიაში. და შემდეგთა მას მისი გავრცელება, კეთილშობილური გრძობითი, სისინო ხასითა და სხვა გარეი თავისა და დამაინტერესებია, რომ ამ პოეტის და კაცის დაკვლას დიდ დასაწყობად.

სასურველია, რომ მისა ლექსის ცალკე წიგნად დაეჭობად. არა თუ შუამოსხლას, ინტელექტუალური საბუნების წიგნისაგან სოციალურ მას საუკეთესო ლექსს დასწავლად დასაწყობად.

ს. თაბიკი მარტის 22.

ხარკვევი

(ფურცელ-გაზეთობისად)

მინც და მინც საქმე კიდევ ბის-მარჯვად. რას იზამთ? ვერაპის საქმე საშინლად იოქვება, იბირია, გამოიკვანდა. ვინ გახსნის ამ კვანდას? ყველა ბისმარკს შექვერებს. რას იტყვის ბისმარკი, რას აზრებს.

ბი ამ დევნებშია ბისმარკთან ღია-პარაკი ჭიკინია ერთ სახელმწიფო-კაცსა და სხვათა შორის უკეთესს: თქვენ როგორა ჭიკვირითა, იქნება რომ ამ ახლო ხანებში ან ადრისავე-ღელთში ან დასავლეთში, თუ არაო? ბისმარკს ან რა პასუხი მიუცია, როგორც გავრწმუნებს ბელგისი გაზეთი „Allouse“:

ამ ორის თვისი წინად მეცა მეფროდა, რომ ომი უბრუნდებდას ახტედეზობად. დღეს კი აღარა მეფრო, მაგრამ მინც კაცი უბრუნდებდას მზად უნდა იყოს ვინ იყოს, რომ მოგესვენება... ხანდახან ისეთი რამ ვამბობდებოდა, რასაც კაცი სწოლად არ მოულოდა. ამა ვინ მოიუქრება და რამდენსავე წლის წინად, რომ მე და რბის პაპი მეგობრები შევეწყობოდით. პოლიტიკაში ყველაფერი მოსალოდნელია. სოფლებს უნდა ფრთხილად იყოს კაცი, თუკი ადვილად. ვინ იყოს, უნდა იცოდეს გულდასაწყობად. ვინ უჭირს არაფრისა გულს და აი უნდა გამოაზრ-

მანეთი ახალმა მეგობრებმა და წვილ-წამოვიდნენ. განთიადისა ყველაზედ უფრო წამოვიდნენ და მამედეკიერი. მისი სახე სხარულით შეიპოლიო იყო, ერთის მხრით იმიტომ, რომ მასთან იყო და მეორეს მხრით კიდევ იმიტომ, რომ უტყრად ათასის ცხენის პატრონი გახდა.

— აბა, მძებო, ჰასანი ენახათ და წასასლულად მოეგებანდეთ. მხლებელი წამოვიდნენ და მივიდნენ ჰასანთან. ჰასანი ერთის სის ძირს იწეა და ენისა.

— ჰასანი ვახლავათ, სიკაცებლად და გავარჯეება ჰასანს, წამოიბანს ყველამ ერთად.

— ოჰ, მძებო, ნუ თუ წამინებია? აბა, აბა, დარეკოთ ცხენები და გვექანათ დასრული.

დუბა ვიღაც პოლიტიკა და თავზე მხივით დაევიწყა... მოდი და ხმას ნუ ამოიღებ... ვითამ ბისმარკს გადუწვევითა ხმის ამოღებას? ვინ იყოს, ბისმარკის სიტყვიდან „ჰოვ“ გამოდის და „ხარკ“? პოლიტიკა და მიკვდილი, რის თქმა უნდა?..

გაზეთი „Современная Иавлетია“ სულ სწავა აზრისა და დევნადედი პოლიტიკის აწერდნენ საქმეებზე, გაზეთი ყველაფრის ბრალს ოსმა-ღელთს სდებს.

დღეს ყველაზედ საშიშია ოსმაღელი-ბა... ამისა მისა: აქედ-ბა იღეს იქნეს, ცხოვრობს და დამერსავით ხან ჩვენ გვემართა, ხან სხვას. მაგრამ ვინ-ცა ვინ იღეს ოსმაღელი, რომ ეს ირ-პირი პოლიტიკა უთით ოსმაღელს ხიფათს არ დაბერს, სარგებლობას გერა-ფერს მოუტანს. რა უნდა მოჰქვას ამ გვარ-პოლიტიკას, ისა, რომ ოსმაღელთს მთელ სახელმწიფოში არეულობა ახტედეზობა. მა-გვრობა ვერ დღესაც მოესვენებად არის. ამას უნდა დავიხიოთ პოლიტიკის არეუ-ღელთა და ეს არეულობა ისეთი ძლიერი იქნება, რომ ვერაშა ვეღარ მოიამებს და იმდენად იქნება საქმეში ჩაეროთ. თუ ეს ეს მოხდა, მაშინ ყველა სახელმწიფო თავს წამოიღებს და საერო ომი ასტედეზობა. ვერაშა მთელი უნდა დღესამაშინ აღმოვალოთ იქნება მიქველი, საფ-რავის გზა და ხელ-ფხი გავხსნება და, რასაკარგობა, მდებარე ჯარო იუ-როს გერმანიისა.

ყველა ეს იქნება ასეც მოხდეს, მაგრამ გაზეთი-ერ, ჩვენის ფიქრის, სცდება, რომ ამის ბრალს ოსმა-ღელთს სდებს. გაზეთი ტყუილად თვალსა ჭკუტვებს და ვერა ჭკუტვებს, რომ ადრისავეღელთის საქმისათვის უკრძარ მძლავრს კაცს ჩაუყვანდა ხელი...

რუსეთი

„Сибирская Газета“ სს სერ-რენ: რომ ნოვოტროიკის მცხოვ-რებნი ძლიერ დიდ გავრცელებაში არი-ან უკრძარისაგან და ბევრნი შიმში-ლით იხილებიან, მაგრამ შეეღა არ-საიღებთ მოვლით.

— რუსეთის გაზეთები გვაუწყებენ, რომ მომავალს წელს ციმბირის უნი-ვერსიტეტში პირველად დაიწყება სწავ-

თვია ამ გვარი მარტი, წარმოსთქვა ჰასანმა, რაც მე ეხლა მომივიდა. ერთი კერია უძლიერდ ეყოფილია და ძილი არ მაიკვლებია, ეხლა არ ეი-თო, თუ რა ღმერთი გამოიწერა. ეს სირ-ცხელი სახელადად უნდა მიმეყვს. მაგრამ არაფერად; თქვენ აქ დაბი-ღელთ და მე, თუ ცოცხალი ვარ, უკანვე დაგიბრუნებ მთელს ფოჯას.

ჰასანი მოახტა თავის ცხენს და მარ-თილად დავიწა სოულხანს, შევექნა სოულხანს, სოულხანმა ერთის სოლით მოუკლა ჰასანს ცხენი. ჰასანმა მოუ-კლა ათიოდე ცხენი სოულხანს და მის მხლებლებს და შემდეგ ისევ მსწრაფლად დაბრუნდა უკან.

— მძლიერს მტრებმა, მომიკლეს ჩემი ცხენი და აი ეს უნარის დამტოვებს. თქვენ ოღონდ-კი ნუ მოიწყობთ და ამა-ღელთ ვაჭყენებთ, რა შეუძლიან თქვენს ჰასანსა. სტუმრები სახლში დაბინავა და თვით კი საღვლე ვადაჯარვა. მე-ორე დილით მოუტრეცა თავის სტუ-მრებს მასში ცხენი და სხვათა მამ-მედეკიერის, მიიღეს ეს პატარა საწუქ-არი სასაყრადლა. სტუმრებმა დიდ

ლა და გერ გამართული იქნება მხო-ლოდ საქმეში, ფიზიკა და მათემა-ტიკის ფაკულტეტებში.

— რუსეთის სოფლებში უჭირია, რომ ცხენის ქურდები ძლიან გავსუ-ხებოდა. აქამდე ცხენის იბარებდნენ კაცები და ახლა, როგორც „Пом.“ მოგვიხიბრობს, ვიტყვებით, კოვანი და კურლანდის ტერიტორიაში ქალე-საც დაუწყეთ ცხენების პარკა. ამ ცხენის მპარე ქალეებში მეტად სხე-ვი გაუთქვამს ერთს ქალს, რომე-ლიც ხან-დის-ხან კაცის ტანისამოსს იცვამს თურმე. ამ ჩამდენისავე ხნის წინად ეს ქალი მოსულა ქალეში, უყრიდა ერთი ურემი შუშა, ნახევა-რი ფხის მაშინავე მიუტია და ფო-ტემა, რომ დანარჩენს მაშინ მიიღეს, რომელსაც შუშას დასტოვებდა. შუშა დაუტლია პატრონს და შესულა სახ-ლში ფულის მისაღებად. მაგრამ იქ უთქვამთ, რომ შენგან შუშა არ-ვის უყრი-ღელთა. მეურნე გამოსულა სახლიდან და ცხენი იქ აღარ დახვედრია. გამეღელეს უთქვამს, რომ ერთმა ქალმა ეს არის ეხლა ვაიარა ცხენითა. მაშინათვე გა-მოსდომიან ამ ქალსა, დასწევინარ ძი-ვილ უტყვითა, ერთს სახლში დაუმი-წვევდით და სამი დღე მივირ-მეყურე-რდით შეუწახებთ. გერ კი უთხერია ქურდას, მაგრამ სამის ღლის შემდეგ ტრილით უთხერია, წყალი მინც დამალევიერთა. შემდეგ გამოუშვიათ სახლიდან, მაგრამ ოთხის ღლის შემ-დეგ ქალი გარდაცლილა სიცივისა და შიმშილის გამო.

— ამ ოცის წლის წინად იარო-სლეთის ტერიტორიის მცხოვრებელი გლეხი ტიხომირი, რომელიც სა-გარცხლებს აკეთებდა გარდასახლე-ბული ინგლისში და დამდარა ერთს ინგლისელთან. რამდენისავე ხნის შემ-დეგ ეს ინგლისელი გარდაცლილა და რაკი ჰქონია, ტიხომირისათ-ვის უნდებოდა, სამკვიდრო მდებრედ სახარბილოც არა ყოფილა-რა, მა-გრამ ტიხომირის ამ ფულით გაუმარ-თავს საკუთარი ქაჩხანა და ძალიან დიდ ფულს. მოუგია ასე, რომ სი-კვილი შემდეგ რამდენიმე ათასი თუ-მანი დაჩენია. ამ ფულს მემკვიდრე თურქმა მამარის ტიხომირისა, სა-წვილი გლეხ-კაცი, რომელიც უმბარ-ლო მომუშავეა რუსეთის ერთს ქარ-ხანში.

მადლობა შესწირეს, ბოდიში მოს-თხოვეს, რომ ამოღერი შეუწებება მო-გვეცინა, და იმ დღესვე გავუღმენთ თ-ვის გზასა.

გვიდა ერთი წელიწადი, გვიდა მეორე. ერთს დღეს ჰასანი მორითა, შეიკანმა მშენიერის ტანისამოსით, იხალა შესაბამის მხლებელნი და ვაღვიდა ყაბარღოში სოულხანს სანახავად. სო-ულხანს სინარულს ეგრეთვე ვერ გა-მომხატავდა იმ დროს, როდესაც მან დაინახა ჰასანი. ვასც იმავე წაშ ბრძა-ნება, მოეზადეთ მოსალხნად და მო-იპატივეთ მრთელის ყაბარღოს თა-ვადანაწარუტებო. ჰასანიც დიდს სინა-რულში შევიდა, მაგრამ როდესაც დაბრუნდა მიჩენილ ოთახში, დიდს გარყვებას მიეცა. ჰასანმა შეაშინა, რომ როგორც სოულხანი, აგრეთვე მასთან ყოფილი სტუმრის, ახ ცხენო-ნანადის, დაიარაღებულნი იყვნენ და საღვლე ემხლებოდნენ წასასლულად.

— ძაო სოულხან, უთხრა ჰასანმა, მე-ფიცია, რომ შენ და შენი სტუმრები სა-ღვლე ემხლებოდით ვასამგზავრებლად და თუ ჩემი სიყვარული გავს, ვაგმე-

უცხოეთი

ბილბარნი. როგორც ხმას, სტრა-ანოვო იუქსეშიში წავსო, ამისა გე-სურთა „Times“-ის კორესპონდენტის რომ ჰრინგი აღქმანდრე ბატკენურტი, ჰასანის და დაქვითისა, თანხმას ბა-ტკენურტი და ჰქმნს შეერთების ბო-ღარის მთავრად ყოფნა, თუ არაო. თუ სწორედ ეს მოხდა და ჩემი ნათქვამი ასრულდა, სომხებს მდგომარეობაში ხა-გარდაბა ბატკენურტი. რა უნდა ჰქმნას ბატკენურტი ესა, როცა ბოლგარიის საქმე შეტად გამწვავებულა, როგორ უნ-და მოუაროს ამ საქმეს და წასტავას ხა-მაჯავრს, რადგან ამას წინად სულ უნ-დალო საქმის გამო თავი ვერ დაიჭრა და იმდენად იქმნა სამსხურდგან გა-დამდგარაყოფა; მით უფრო გაუმსაღვლე-ბა საქმე, თუ ვერაშა მარს არ დაუქვანს და საწინა არ გაუქვსო. რუსეთი არა-სოფას არ დასთანხმება იმის მთავრად გუგუზურებს საქმეს, მაგალითად, მოქა-ნადამდე ცნკოვის დახი და რადიკალე-ბი, რომლებიც თხოულობენ, რომ მკვე-ღელთა სულთანს უნდა გამოქვინდეს ბოლგარიის უნდა შეუერთებოს.

კორესპონდენტი ასასლებს მალე-მალე მოუხმოს, რომელსაც ვერს დროს დასა-ბრავო იყო, ბოლგარიის სამთავრო-ტანსტეს განდიდებდა დაგინაშითა... და ამისა, რომ სწორედ ობრუნებოსთანა-გვიან სჭირო ბოლგარიის მთავრად. მალე-მალე ობრუნებია იმეთი გვიან, რომ არც დიდი თხოვას უნდა იმის დაყოფი-ბის და არც ბუგს დაიფურქვას თავის მტრების სასტავად დასჯას და ჩამარ-ხანაყად. მალე-მალე ბუგა არ ენადვლება, ვინ რას იტყვის იმის მთავრობასა და დახის სასწავლოთა რა ჩასთანა იქნება ისა. ხო ინგლისსაც სწორედ მალე-მალე-მალე მოუხმოსთანა გვიან უნდა, რომ ბოლ-გარიის მთავრად იქმნას ამოჩევილი.

— პარტიკულად დაქვითი აუქვერს ამა-გ „Times“-ის: აქ მოსულას ამჟამადგანს ხმას, რომ თუ ვინცაღას ჰრინგს აღე-ქმანდრე ბატკენურტი ბოლგარიის მთავ-რად ყოფნას სთხოვეს, ბატკენურტი უარს იტყვის და იქნება მხოლოდ მასში და-ყოფილი, თუ ვერაშა დახის სასწავლო-ფიან დასთანხმებთან მას მთავრად ყო-ფნასო. ეს კი შეუძლებელია, რადგან

ზაერ ეხლად მათთან და მე კი აქ მო-ცილი შენ დაბრუნებამის.

— არა, არა, ძაოა ჰასანი ეს სტუ-მრები თავის განაზე აღვანა; მე მხო-ლოდ უნდა გამოესალმებოდ და იბო-ტრამ ვიდეთ იმითთან.

— ვერა, ვერა, სოულხან, მე ვერ მომხატვებდ ვასწრე ეხლად, თორემ მე-ფიცია, რომ შენგან ცხენზედ ვაღვიდე სტუ-მრებს, მაგრამ შენ შეუძლებელია აქ დაჩენი, თუ ამას არ შემეძლებოდა, მა-შინ უკანვე წავალ ჩემს სახლში.

რუსეთი უკავლავის წინადამდე იყო და წინადამდე იქნება ამისი.

— ვინგანდ დაქვითა სწერს „Inde-pendance Belge“-ს: აქ ვერაში ამ ხა-რისანი არანა, რომ, როგორც ეტყობა, ბოლგარიის საქმე ყველას მთავრებს თა-ვა და დანის სასწავლოთა სწორადე ყვერადგანს ვაგან ვაქვერს ამ საქმესა. დიდთა სასწავლოთა უკუკოთ აქამდე-ნაც დაქვითი-ბისათვის ეს საქმე, რომ გუ-ღელთა ჰურად და მოქანდებულნი იყუ-ნეს, მაგრამ ხმას იმისი მხოლოდ რუ-სეთისა და ოსმაღელთის სოვლანს სიეთს სასწავლოთაგან, რომელიც რამდე ინ-ტერესი აქვთ, მოუტვით ამ საქმეში და და-მითომ უყრს არ აბურტუქს, ვითომ და როგორც უნდათ, ისე მოუარონ ამ საქმეს ოსმაღელთა და რუსეთის, როგორც უნდათ, მათხანთან და ბოლგარიის დაყოფილიან, — ჩვენ რა საქმე გავსო.

მადამონი. აბ. „Frankfurt Zeit-ung“-ის ამისა, რომ ელს-სლოტა-რინგის მკვადრნი მანც კიდევ აღე-კვერდნი არან, თუქცა გამოცხადებულ-აქვია, რომ ამ მკვების გავრცელებაში სა-ვითამდე ცნკოვის ან იქნება მის-სწავლოთა. მკვირნი თან-დათან უფრო იმეგრს საფრანგეთის მიმართ თანგანდობ-ბის. მაგალითად, ამას წინად რვა წეს-ვებს ეცს სამის კვირით ცნკოვა დაქვე-ღვე გადაუქვერტეს იმის გამო, რომ სა-დარბის დროს „მასწავლოთა“ ქმე-როდენ თურქს სწავლოთა კიდევ ბევრის დასტავებს, იმითომ რომ არჩევილების დროს დეს: სხვათა: „გაუმრავლას საფრან-კეთისა“! ამ უქანსაველი უქმს-მქმის თითოთ ცნკოვა დაბატმეუბს გადაუქვე-რტათ.

— ბურლინგან დაქვითი აუქვერს გას. „Times“-ის: იმეგრეთისა გერმ-ანიის ვაღვლებად რუსეც გავიბასტან, რომ-ღელს ვაღვლად ომი დაქვერს არ დაქვერს არ გამოიღოდა. თავის დაბადების დღეს ვაღ-ველს 1,648-მდე ბოლგარის დაქვით-მოუყვას; 1,517 კერძობადგან, 23 აზიად-გან, 92 აფრიადგან, 10 აფრიადგან და 6 აფრიადგან.

აშლანსიბანი. სტამბოლადგან აუქ-ვერს ინგლისის გასტავებს: იმ ამავ-ბის, რომ ახანის ემისას ჰქმნს, რუსე-თის წინადამდე სამდეთი ომი გა-მოაცხადოსა, დიდად აღეკვერს ოსმაღ-ელს. სულთანს ოსმაღელთის მამანეე მის-

დაბრუნებულა უნა, მაგრამ ჰასანი ისე აბრუნებს დროს, როგორც მეუ-თავის სამეფოში. ყველანი მისტეკოში თვლებში და ყველა ცილითაში მი-სამოცხადებს. ერთს დროს ერთმა ჰო-სანის მხლებელიდან სთხოვა, ნება მომეც ერთს მახლობელს სოფელში წვილდ ქარწილშიო. საღამო ვანს მორბინა ამ მხლებელს ქარწილი-ლიან, მაგრამ სანეხედ ფერი არა ჰქონ-და და საშინლად კანკალდობა.

— რა დამართობ? ჰკითხა ჰასანი — ბატონო, ბატონო! ნეტა არა წაე-სულიყავი?

— რისთვის? — მისთვის რომ იმ წყველ ქარ-წილში ერთი იმისთანა ახალგაზრ-და ქალი ენახე, რომ ტინიც, სულიც, გულცი სულ ერთად ამყრია და მოა-შალო.

— არა გეცხენიან ამ გვარის ლა-პარაკისა აბა რას ამზობ? რამდენი ტყუა გეცვია და არაოდეს ტინი არ დაგფრტინა და ახლა კი წუთ ერთი-მა დღე-კაცმა შეიძლოა შენე წახდენა? — ვაიმე, ბატონო, თითონ მიპარ-ძალით და ჰასანით, რა ქმნილდება, რა მშენა, რა მოვარევა, რა უტყაური და უწყალი ლამაზია! (დასასრული იქნება)

წარს თვის წარმომადგენელნი ღონდინს და ჰეტერსურგში, რომ ნამდვილად და დაჯერებული შედეგით ეს ამავე და ბერძენი გამოუგნდეთ ისტორიის და რუსეთის მთავრობაში, რომ სრვ ერის მოსაქმნათ სელფიფის ნება არა აქვს სამართაობაში დაიწყოს ხელისუფლების დაწესებულად. ის გარემოება, რომ ოსმალეთში ამისთანა ამათ დასაქმნის ნება მიუციათ, იმით თუ ახსნება, რომ დაწინაურდ მასსავე მართად უნდადგურება და უთანხმოება გაკარგდეს და ამ ბოქება გამოაწიონ.

ამერიკა. ბრუნდის საერთო საზოგადოებას წინადაცხადებდა გამოიყენებოდა მისივესი ყველა მხარეში მცხოვრებელ ამერიკელთა და ირანდელთა შიშით, რომ გლახკოსის და პარნელს უყოფადსავე მხარი მიუცეთ და უყოფად გვარი შექმნას და დასწრება აღმოუჩინათ.

სანსტორიო და საბიბლიოგრაფიო წიგნი

წიგნი მეხამე

III

საქართველოს ლიტერატურას ბრუნს და დარგად ჰყოფს: ლათინურულ და რუსულ და ისტორიკულ.

ნი დაივიწყებთ, რომ საქართველოში განათლებად დაიწყო ქრისტიანობის მიღებამ. ამ პერიოდის ხინათლის სხივისავე გამომარჩენის და მღვდარი სასულიერო ლიტერატურა. ამ ლიტერატურის ცუთების თითქმის ნახევარი ყველა იმ წიგნებისა, რომელიც ამ კი დაწერილად ქართულს ეწოდებოდა: თარგმანი დაბადებისა, ბერძენთა მამათა ფილოსოფოსთა პლატონისა და არისტოტელის სკოლის დაწინადაცნიერებისა და მათი განმარტებანი (ეს განმარტებანი ორიგინალ თხზულებად ჩაითვლებოდა). ის აქ არის მაშინდელი ნაღვაწი და ნაწილისა. ამ გვარის ნაღვაწი და ნაწილისა არსებობდა მაშინ ბერძენთა ყველა განათლებულ ცერობის ერების ნებულებად, საუბედროლად, ამ პერიოდ ნახევრად შესდგა ქართული ლიტერატურა, რადგან მტრისგან აკლეს, სულჯუკების და მონგოლთა შემოსევებმა ნება აღარ მისცა ვერს, რომ ასეთი სასიძალეთა შრომა განგრძობა.

იმათ გარდა, რომ სასულიერო ლიტერატურა საქართველოსი ასე გამომარჩენდა და მიუხედავად იმისა, რომ ქართველნი მოკლებულნი იყვნენ სამეცნიერო გამოკვლევასა მხარისა ლიტერატურის გამო, მაინც პოეზიის ყველა სურნელიდანვე მოვიდნა საქართველოსი და ყოველი შეწველი კაცისონისა ამ ყველიებით შემოიღო. სიამოვნებით უნდა მოვიხსენოთ აქ სახელნი რუსთაველისა, მთხვარისა, სარგისისა, აბულ მუსიასი (?), ჩახურაბდისი და ბერი შირა მათის ნიჭის ხასიათი და მათი ფრიალ თავისებური და ორიგინალი ნაწერნი, ამ ნაწერების გარეგან და განხილად იგივე ისტორიკულ იქნება, რადგან შემოსენებულ ქმნილებათა მოამქმენი პირნი იგივე ისტორიული ქართველნი გიბრნი არიან და მხოლოდ სახელებად აქეთ შეეცდები.

უკანასკნელ ბავარიტების მეფობის დროს ევროპის გონებრივმა გამოფიხილებამ საქართველოშიც მოაღწია. რუსეთთან მისილა-მოსილამ ამ ქვეყანაშიც შემოიტანა ახალი მოძრაობა.

რობა. ამ დროს დაიბადნენ პოეტნი, ორატორნი, ისტორიკოსნი, წარჩინებულნი ფილოსოფოსნი და სხვადასხვა გვარის ნიჭის პატრონი. თეიმურაზ I, არჩილ მეფე, ებატებ VI, ეს ნაყოფიერი პოლოგრაფოსი, რომელნიც თუ შეგვიტყვებდნენ მისივე წიგნი ანტონი I, ბერძენი სულხან-საბა და ბაქარი?), ძე ებატებისა, — ყველა ესენი ბრწყინებენ ქართულ მწერლობაში მოწიწებულ რაზმში. თუ ერთის მხრით ამათ უწინარეს შემოღულიყო წიგნის-ბეჭდვა საქართველოში და, მეორეს მხრით, ოსმალთა და მეტადრე აღა-მამად-ხანის სისხლის ღვარამი არ ჩაქერა აღორძინებული და აღუთოვანებული მწიგნობა დიდ-სულიერების ერისა, უფველია, საქართველო თავის ლიტერატურით ფრიალ საბატო აღვიოს დაიჭერა ლიტერატურით მღვდარ ერთა შორის. ტყუილისა, იმერეთისა და მოსკოვის ქართულის სტამბებდამ გამოვიდა ფრიალ კარგად დაბეჭდილი დაბადება, ლიტერატურა, ეფუხვის ტყუილისა და აღმართული სხვა წიგნები, რომელთაც ევროპა თუ გაცივობს, ღირსეულად დათვალის კიდევ.

დღევანდელ და სახელგანთნებარე II-ის მეფობამ ჰახან მრავალნი პოეტნი, რომელნიც პატრიცემუნი და საყვარელნი არიან ქართველთაგან. ამ პოეტთა შორის, ფგონებთ, ბესარიან (ბესიკ) ვაგაშვილს უნდა გვიროს პირველი დღეობა.

უკანასკნელი ნაწილი ქართული გენიისა უნდა ვეძებთ მეფე გიორგი მე- XIII-ის ნათესაობაში. უკანასკნელი ბატონიშვილნი თავისუფალ დროს ახმარებდნენ ქართულ ლიტერატურას. მეფის ძეთ დაიბნა, ბავარტმა, ითანემ და ოკროპირმა მიჰყვეს ხელი ყოველ გვარ მეცნიერებას—გრამატიკად და ლექსიკონიდან მოკლებული კარბაბადი და სამხედრო მეცნიერებად. მეგრამ ამ მხრით უფრო მეტს პატვისს ღირსია სახელ-განთქმული მეფის ძე თეიმურაზი. უკაცრავად კი ნუ ვიქმენი, ბატონებოც, და უნდა მოვახსენოთ-კი, რომ თუ არ განცივრებოთა და სიყვარულით, ისე არ შემოიღონ წარმავსტყვა სახელი იმ ბატონიშვილისა (თეიმურაზისა), რომელიც განთქმულია თავისის კეთილის გულით და ამასთანავე დასურულია დიდის სპლენდით და კუთვით არ შემოიღონ იმიტომ, რომ იგი სულით და გულით მისცივია მეცნიერებას და თავის ღიღისის ერის ლიტერატურისა; ამ ბატონიშვილს თუ მეამოწონებთა ესთელი ჩემს მასწავლებლად!

აუღმდის იმავე სხლამაზე დასწრე ბიი თეიმურაზიც და მეცნიერთა კრებას მაშინათვე აუღმდის საბატო წვერად ამოურჩევია სწავლული ბატონიშვილი.

2. განაშვილი

გასართობი

ნადაშია მკვლავანდროსი, რამდენი უსაქმო ადამიანი ქვეყანაზედ, რომელზედ არ იყოს, რა გააკეთოს და სხლდობს ათას გვარის ჩინო-ყვედობათი გურობის და გადიულოლის გული. ამ ნაირი უსაქმონი პა...

* არ ვიცოი, ავადმყოფის მოსიქ აქ რატომ არ იხსენიებს მეფე თეიმურაზ II-ს და განტანის შვილს ვანუშეს; ესენი სხვადასხვა ნამოყვარებულნი ღონდინურულნი მოადგაწიბობთ.

რისი მაღალ საზოგადოებრივ უყოფლან. იმერს მოცდელსა ახალგაზრდა და დამატკლეს ახალი გასართობი საქმე მოეგნათ "ნაღმი მკვლავანდროსი". სანდომოდ იკრიბებან ორიგინალ ქალნი; ყველაში მამათა და შვეტი არიან შემოსილნი, სახეზე შვირიდ უქო ჩამოყარული. ის ათასი, რა მელშია სხლდობს, შვიის მიხედვით არის გაუგებ და მართლად ვერცხლის გვარგვარება და საფუძვლად ქველბობა. სკამუბი ისეთი სახისანი არიან, თითოეული უყოფლობა და უღ დაუცხვნილი სხლქმნილის გარის წყლუბი აქვე შემოარტყენილი. დანაჩნდის ტარები ძელისა, შამპანიის ღვინის ოაგვის ქაღალდას სმენ, მოსასწარფეს მისუღაღვების ტანისამოსი ბეჭათ, ხოლო უხლოდ არცავე უკანს ნაწილოვარი ხმას. საღვებულებას მაღანთურმე უწინადადებდა ამ უწარა გარობის და ამატება დღევანა საჯაროდ გამოცხადება, რომ არც ერთს ქალს, რომელიც ამ გვარის გარობაში მოწიწებულს იღეს, ნებას არ მიეცემ ზარბაზნისა.

მათხებულები მადანრა ებრადეა.

ერთმა ვიღს სახელგანთნებარე და პრეფორმა მისი შემდეგი დეკრეტი: მისე ახარამსონი პრეფორმა დაე არის, წამოხსნდით და უყოფლად. მისე ახარამსონი მღვდარი გაცი იგი. პროფესორსაც დიდა-ბილი ვაღმყოფები ჰყვება ვენაში და პასუხად ასე მისწერა: უსადა 2000 ფლორინი მომიცითო! ექმის კიდევ მოვიდა დეკრეტი გამოვიდა: 1500 ფლორინს დასურდით. პროფესორი უოგლის ყველა პასუხად: არ იქნება, 2000-ზე ნაკლებ არ ავიღებ. კიდევ სწერენ არაფერად: წამოხსნდით, თინაშინი გარი, გვალთო!

პროფესორი მოვიდა კრაკოვს, რისის გზის სადგურად დახვდნენ ნაოსნები ახარამსონის და უბრეს, რომ არამსონმა ბეჭდი ქირა წაიღო. დაპირებული მავთერ მისცეს მხოლოდ ცის ხარჯად და სასტუმროსი, სცვა პროფესორს ჩამოხტა, ვიდრე მატარებელი წავიდა და უხვად ვენაში. ამასთანავე მის გარეგან, რომ ესა-და-ეს გამოჩინილი ექმის კრაკოვში, ექმთან მივადნენ შორე დაეს არაფრის მყარადღები და მადანრა ვაღამყოფი და საღამომდე დაავიანეს პროფესორი, როცა ექმმა დაპირა წესად რისის გზის სადგურში, ვაღამყოფი აუღებია, აუტორიალად, თითოეული უღდა რაღაც ექვება პროფესორისთვის, მეგრამ მეტი კი ვერაუღდა. პოლისი, როცა ექმმა ჩაგდა ვაგონში და შარი დაპრეს მეროდ, მივიდა და უბრა: — ახარამსონი ცოცხალია, არ მოამკვდარა, — როგორ თუ ცოცხალია? მამ ის დეკრეტი — ცოცხალია, პატრონი. თქვენთან იყო დღეს სხვა ვაგონი უფროსი კრავი და რჩევა გეთინო კიდევ თავის ვაგონი უფროსის გარე.

პროფესორს რაღაც უნდა ვთხოვს კიდევ მაგრამ უნდა გარეული სადღაც ვაგონი, დაპრეს მისამდე შარი და მატარებელი საჩქაროდ წავიდა კრაკოვად.

როდუბა შეეგვრებოთ. ერთ ვაღაც კაცს მუხტი ცოლი ჰყვება და ამიტომ ძალიან ტკბილად და თანამობით სწავლობდნენ ტკბილად. ერთხელ, როცა ქმარი შინ არ იყო, სხლეს ცეცხლი წყვიდა. ცოლს ასე შეეშინდა, რომ შინსაცან ენა ამოიღდა და დაპრეს დაიწყო. როცა ქმარი დაბრუნდა სხლში, ცოლი მიეგება და სხარადი უბნა: ენა ამოიღეს, ენა ამოიღეს!.. ამის გაგონებაზე ქმარს იგი შეეშინდა, რომ მაშინვე ენა ჩაუკვდებოდა და დაპრესდა შინსაცან.

ღეკემა

28 არტი
კამბარაშვილი, გუშინ გამოაცხადდა სენატმა, რომ საჩივარი იმ ბრალდებულთა, რომელთაც კაზლოვების საზოგადო ბანკში ბოროტობი ქველბება ჩაიდინეს, 912 მუხტიანი ძალით შეწყნარებულ არ იქნა.

„ნოვოე ვრემია“ ამბობს: ფინანსთა მინისტრმა გარდასწავილა, რომ სამხედრო-გარედაც მსაველეთა გარდასახადის მომარტებთან ერთად უნდა შეიცვალოს ყველა სახედავბათო წესებიც და მიიერიდგან ახად მიეცეთ შედგათი ვაჭრებს, ხელისუნებს, რუსეთში საუფადოდ ადამოსახლებულ უცხო სახელდავბათო ქვეყნებდამოთ და იმ ყმაწვილებს, რომელნიც ჯერ ათის წლისანი არ არიან. შედგათი ექმნებთ მხოლოდ იმ მამულთა-შეპატრონეთ, რომელთაც სამხედრო-გარეთაცა აქეთ მამულები, ხოლო არა უმეტესს საშის თთვისა.

კამბარაშვილის ბრძა, 27 ს მარტს უ ა ს ბ ი:

სახელი	წესი	წესი	წესი	წესი
მან.	კ.	მან.	კ.	მან.
სეო-მანათიანი ოქრო	—	9 30	—	—
ტაბორის კონსტანტი	—	—	17 3/4	—
5% პრეფერენსი შინაგანის სესხის მომცემი	—	—	24 1/2	—
— შერისა	—	—	23 1/4	—
გირანბობის ფურცელნი: ტყუილის ბანკისა	—	—	—	—
ქეთისარის ბანკისა	—	—	—	—
ტყუილის სესხის ურთიერთი ნდობა საზოგადოებისა	—	—	—	—

სასაქონლარი ცენარი

მარტი 31 დღო არის

29 დღე გვიარა. პოპო. ლიხისის მარკოს პისკი, კოლოდ დიკარისა, კოლო. პოპო. სიმე. პოპო. ტყუილარტი უა-დღე 12—1. ტყუილარტი შუე ამოღის 5—28, ჩადის 3—36. მთავარ 18 დღისა.

30 დღე ორმამათა. ლიხისის იოანესი და ზოსიმისი კოლოდ. ეკირისი და ანგეჯანისი. მთავარ. მე-18 რიცხვი თვისსა რეჯანისი, 1304 წ. პოდრისი. ტყუილარტი უა-დღე 12—1. ტყუილისში შუე ამოღის 5—26, ჩადის 3—37.

31 დღე ხამამათა ლიხისის იბატე პისკი, კოლოდ. პოპოლისა და კორნოლისი. ტყუილარტი უა-დღე 12—1, ტყუილისში შუე ამოღის 5—25, ჩადის 6—38. მთავარ 20 დღისა.

ბამოსადები ცენარი

ნახარი

1 მარტიდან პარილამდე.

თეთრი შურნი რუსეთის 1 გირ.	5 კაბ.
წითელი შურნი 1-ის ხარისხისა	3
» 2	2 1/2
თიხის წითელი შურნი 1-ის ხარის.	5
» 2	3 1/2
» 3	3
ჯვარის მამას შურის დაჯანა	
1-ლის ხარისხისა	5
მე-2 ხარისხისა	4
მე-3 —	3 1/2
მომოს ხორცი 1-ლის ხარისხისა	8
» 2	7
სუეი.	14
ცხერის ხორცი	10
ღორის ხორცი 1-ის ხარისხისა.	»
» 2	»

მენისეალაზია

გოლოვისის ზროსუქტი, სახელი მდივანისა. მკვეს პატივი ვაცნობოთ ტყუილისის პატივცემულს საზოგადოებას, რომ ამ დღეებში ახლად მივიდა მწიგნობარ მრავლად საზაზსულში მხად-შეკრული ტანისამოსი, როგორც კაცებისათვის, ასე უმცირეებისათვის, უკანასკნელის ფასონებისა; გარდა ამისა მკვეს კიდევ ტანისამოსი მოსკოვისა და ვარშავის წარჩინებულის ფაბრიკანტებისაგან. ფასები ყოველთათვის ხელ-მისაწვდომია.

კერძო ვანცხადება

სამარტოვლო-ნიკაიისი ასანოღი.

უწინდლისა და უმარტოვლისის სინოდის საქართველო-იმერეთის კანტორის სამმართველოში (присутствіе) ამა 1887 წლის 13 აპრილსათვის დანიშნულნი ვაჭრობა. ამ ვაჭრობაზედ გაიკება იჯარით ოიანენათლის-მცემლის მოწახილის სათიბი აღ-გოითი. ხელ-შეორე ანუ ვანმეორე-ბიით ვაჭრობა სამს დღეს უკან იქნება. ვისაც მსურს აიღოს იჯარით ზემოსხენებულ სათიბი მინდრები, უნდა შემოიტანოს არხა ღებრისი კანდა უზღდ დაწერილი სინოდის ქალტორაში და ითხოვოს, რომ ნება მისცენ ვაჭრობაში შესელოსა. მსურველი შემოიტანონ დაბეჭდილი ქალდლი შემოიტანონ დაბეჭდილი დროსათვის, დილის 10 საათზე, ამ ქალდლთან ერთად უნდა წარმოადგინონ ჯერო-ცინა ბეი ამ წარდ ფულად და ამ საქმიდლო დაწესებულებათა ბილეთებად და ბერძენი ქალდლი იმისი, თუ რა უწოდებია იჯარით მამულის აღების მსურველი. პირობის შეტყობა შეიძლება სინოდლურ კანტორის კანცელარიაში ყოველ-დღე დილის 9 საათამდე ნაშუალდღის 1 საათამდე, კერა-უმე დღეებს გარდა. (3—3)

ბიბლიოგრაფიული განცხადება

და ბ ე გ ე ა
რობინზონა კრუჯი, თხზულებანი დელოსი, თარგმანი რუსულიდგავ ანასტასია თუხენიშვილისა. გამოცემა წყურა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოებისა.

შანი მამი შაური

საწყობი წიგნის არის წყურა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების კანცელარიაში, სათავად-ანაურთა ბანკის ქვეშ, არწერნესიულ სახლებში (подъ помпешенскаго Тифлискаго Дворянскаго Земельнаго банка) ისეიება ტყუილისში: გრეთიროვისა და ჩარკოვისის წიგნთა მადანოებში; ქუთაისში—ძმთა ჭილაძეების და ხინაში—ნესტორ წერეთლის წიგნთა მადანოებში. ვინც ნაად ფულად იყიდოს თვით საზოგადოების კანცელარიაში არა წაყლებ 10 ცეკისს, იმას დაეთმობა წიგნი ხუთ მუხრად.

დაბეჭდა ახალი საექსცილო

წიგნი

„მოლაღური“

ან. თუმანიშვილისა.

შანი მართი აბაზი

ისეიება ტყუილისში, ჩარკოვისისა და გრეთიროვის მდლანოებში, ქუთაისში ჭილაძეების მდლანოებში და სხვა ქალაქებში კი კერძო კაცებთან. (10—7)